

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՇԱՐՆԵՐ ԵՎ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐ
NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT
ПРИРОДНЫЕ РЕСУРСЫ И ОКРУЖАЮЩАЯ СРЕДА

Անտառային ֆոնդի տարածքը Արցախի Հանրապետության տարածքի այն մասն է, որը ծածկված է անտառով, ինչպես նաև այն ոչ անտառապատ տարածքը, որը տրամադրված է անտառային տնտեսության կարիքների համար:

Անտառային ֆոնդը ներառում է անտառապատ տարածքը (փաստացի ծածկված ծառերի տնասկներով, տնկիների տարատեսակներով), ոչ անտառապատ տարածքը՝ գյուղատնտեսական հողատեսքեր (վարելահող, խոտհարք, արոտավայր և այլն), հատուկ նշանակության տարածքներ (ճանապարհներ, ջրանցքներ, տնամերձեր և այլն), ինչպես նաև ճահճային տարածքներ, ավազուտներ, հեղեղատներ, թեթ լեռնալանջեր և այլն:

Գլխավոր օգտագործման անտառահատումը և անտառվերականգնողական հատումները փայտանյութի պատրաստման նպատակով հատումն ծառերի հատումն է:

Անտառպաշտպանական հատումներն իրականացվում են ըստ տնկիների աճի ու զարգացման և նպատակաուղղված են ծառերի և թփերի մի մասի պարբերական հատմամբ տնկարկների մնացած մասի հետագա աճի պայմանների բարելավմանը:

Forest area is a part of territory of Artsakh Republic covered with forest, as well as territory not covered by forest, but used for forestry needs. Forest stock includes forest area, i.e. forest covered territory (actually covered with plantations of trees) and territory not covered with forest but intended for forestation (burnt out areas, cutting areas, waste grounds, glades, areas of dead plantations). Besides, forest stock includes non-forest areas: agricultural lands (hayfields, pastures, arable land), special purpose areas (roads, ditches, country estates etc.), and also swamps, sands, ravines, steep hillsides and other territories.

Fellings of forests of main use and reforestation fellings are carried out in mature forests for procurement of timber.

Maintenance fellings are carried out in the process of growing and maturing of plantations and supposes cutting down of selected trees and bushes to secure better conditions of growth for other trees.

Площадь лесного фонда – это часть территории Арцахской Республики, занятая лесом, а также не занятая им, но предназначенная для нужд лесного хозяйства. Лесной фонд включает площадь, покрытую лесом (фактически занятую древесными породами, насаждениями разных видов), не покрытую лесом: сельскохозяйственные угодья (пашни, сенокосы, пастбища), площади особого назначения (дороги, каналы, усадьбы и др.), а также площади болот, песков, оврагов, крутых склонов и другие территории.

Рубки леса главного пользования и лесовосстановительные рубки проводятся в спелых древостоях для заготовки древесины.

Рубки ухода за лесом проводятся по мере роста и развития насаждений и заключаются в периодической вырубке части деревьев и кустарников, направленной на улучшение условий для дальнейшего выращивания оставляемой части насаждений.

120. ՀՈՂԱՅԻՆ ՄԱԿԵՐԵՍՆԸ*
LAND AREA*
ЗЕМЕЛЬНАЯ ПЛОЩАДЬ*

	01.07.2018		
	Հազ. հեկտար Thsd. hectares Тыс. гектаров	Տոկոսներով ընդհանուր մակերեսի նկատմամբ In percents from total area В процентах от общей площади	
Ընդհանուր հողային տարածքը Total land area	1143.27	100.0	Овщая площадь земель
Գյուղատնտեսական հողատեսքեր Agricultural lands	575.53	50.3	Сельскохозяйственные угодья
Անտառային ֆոնդ Forest stock	446.70	39.1	Лесной фонд
Այլ հողեր Other lands	121.04	10.6	Прочие земли

* Ներառյալ հակառակորդի վերահսկողության տակ գտնվող տարածքները:
 Including the territories are under the control of the enemy.
 Включая территории, находящиеся под контролем противника.

121. ԱՆՏԱՌԱՆԱԽՏՈՒՄՆԵՐ
FOREST BREACHES
ЛЕСОНАРУШЕНИЯ

	2013	2014	2015	2016	2017	
Ապօրինի անտառահատումներ Illegal forest fellings						Незаконная рубка леса
ակտերի քանակը, հատ number of acts, pieces	7	5	15	19	20	число актов, шт
ծառերի քանակը, հատ number of trees, pieces	203	14	251	785	708	число деревьев, шт
ծավալը, մ ³ volume, m ³	106.67	38.31	137.39	335.6	509.5	объем, м ³
Հանձնվել է իրավապահ մարմիններին Referred to the law-enforcement	7	5	8	14	16	Переданы в правоохранительные органы
Գանձման ենթակա վնասի գումարը, հազ. դրամ The extent of damages subjected to recovery, thsd. drams	5899.5	1401.0	7315.6	18676.0	23116.0	Сумма ущерба, подлежащая взысканию, тыс. драм
այդ թվում of which:						в том числе:
կամավոր մուծվել է ըստ անտառխախտման ակտերի, հազ. դրամ voluntarily paid according to the acts of forest breaches, thsd. drams	588.0	41.0	395.5	440.0	196.5	добровольно уплачены согласно актам о лесонарушениях, тыс. драм

**122. ԱՆՏԱՌԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐ
FOREST FELLINGS
РУБКА ЛЕСА**

	2013	2014	2015	2016	2017	
Հատումներ, ընդամենը Fellings total						Рубка, всего
տարածքը, հա territory, ha	3866	5824	5277	3816	4817	территория, га
փայտանյութի ծավալը, լսիտ մ ³ timber volume, m ³	96237	76891	71230	74710	102488	объем древесины, плотный м ³
որից՝ of which:						из них:
<i>շինափայտ woods for construction</i>	<i>5895</i>	<i>7005</i>	<i>4213</i>	<i>10772</i>	<i>11147</i>	<i>лесоматериалы</i>
այդ թվում ըստ տնտեսակների of which by:						в том числе по видам:
անտառվերականգնման reforestation						лесовосстановления
տարածքը, հա territory, ha	334	1021	995	386	440	территория, га
փայտանյութի ծավալը, լսիտ մ ³ timber volume, m ³	8350	16475	22406	18689	16446	объем древесины, плотный м ³
որից՝ of which:						из них:
<i>շինափայտ woods for construction</i>	<i>5576</i>	<i>6660</i>	<i>3898</i>	<i>5791</i>	<i>6604</i>	<i>лесоматериалы</i>
լուսավորման և մաքրման illumination and clearing						для осветления и очистки
տարածքը, հա territory, ha	115	80	89	380	390	территория, га
փայտանյութի ծավալը, լսիտ մ ³ timber volume, m ³	877	466	712	289	680	объем древесины, плотный м ³
որից՝ of which:						из них:
<i>շինափայտ woods for construction</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>лесоматериалы</i>
նոսրացման thinning out						для прореживания
տարածքը, հա territory, ha	25	55	91	100	100	территория, га
փայտանյութի ծավալը, լսիտ մ ³ timber volume, m ³	250	588	893	5954	5024	объем древесины, плотный м ³
որից՝ of which:						из них:
<i>շինափայտ woods for construction</i>	<i>139</i>	<i>215</i>	<i>299</i>	<i>4902</i>	<i>4209</i>	<i>лесоматериалы</i>
անցումային transitional						переходные
տարածքը, հա territory, ha	1263	2410	2013	910	985	территория, га

	2013	2014	2015	2016	2017	
փայտանյութի ծավալը, լսիտ մ ³ timber volume, m ³	21477	24874	24038	25406	29656	объем древесины, плотный м ³
որից՝ of which:						из них:
<i>շինափայտ</i> <i>woods for construction</i>	<i>30</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>лесоматериалы</i>
սանիտարական sanitary						санитарные
տարածքը, հա territory, ha	2100	2250	2085	2040	2880	территория, га
փայտանյութի ծավալը, լսիտ մ ³ timber volume, m ³	52445	34375	22939	24372	50208	объем древесины, плотный м ³
որից՝ of which:						из них:
<i>շինափայտ</i> <i>woods for construction</i>	<i>109</i>	<i>130</i>	<i>-</i>	<i>79</i>	<i>334</i>	<i>лесоматериалы</i>
մաքրում աղտոտումից clearing from pollution						очистка от загрязнений
տարածքը, հա territory, ha	-	-	-	-	-	территория, га
փայտանյութի ծավալը, լսիտ մ ³ timber volume, m ³	11964	-	-	-	-	объем древесины, плотный м ³
որից՝ of which:						из них:
<i>շինափայտ</i> <i>woods for construction</i>	<i>41</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>лесоматериалы</i>
այլ others						другие
տարածքը, հա territory, ha	29	8	4	-	22	территория, га
փայտանյութի ծավալը, լսիտ մ ³ timber volum, m ³	874	113	242	-	474	объем древесины, плотный м ³
որից՝ of which:						из них:
<i>շինափայտ</i> <i>woods for construction</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>14</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>лесоматериалы</i>

**123. ՄԹՆՈՒՈՐՏԱՅԻՆ ՕՐԻՆ ԱՂՏՈՏՈՂ ԱՆՇԱՐԺ (ԱՄՐԱԿԱՅՎԱԾ) ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻ Ց
ԱՆՁԱՏՎԱԾ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄԸ
EMISSION OF THE MOST WIDESPREAD POLLUTANTS PRODUCED BY STATIONARY
SOURCES OF AIR POLLUTION
ВЫБРОСЫ ВРЕДНЫХ ВЕЩЕСТВ, ОТХОДЯЩИХ ОТ СТАЦИОНАРНЫХ
ИСТОЧНИКОВ ЗАГРЯЗНЕНИЯ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА**

(տոննա) (tons)	2013	2014	2015	2016	2017	(тонна)
Ընդամենը արտանետվել են վնասակար նյութեր Total emission of pollutants	1036.35	1058.24	1588.05	1874.52	1340.31	Всего выброшено вредных веществ
դրանցից՝ of which:						из них:
փոշի dust	953.09	974.98	1504.79	1390.98	1059.88	пыль
ծծմբական անհիդրիդ sulphur anhydride	0.06	0.06	0.06	1.98	25.75	сернистого ангидрида
ազոտի օքսիդներ nitric oxides	9.20	9.20	9.20	40.30	35.31	окислов азота
ածխածնի օքսիդ carbon monoxide	74.00	74.00	74.00	441.26	198.09	окиси углерода

**124. ՋՐԱՅԻՆ ԱՎԱԶԱՆՆ ԱՂՏՈՏՈՂ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄԸ
HAZARDOUS EMISSIONS INTO WATER BASIN
ВЫБРОСЫ ВРЕДНЫХ ВЕЩЕСТВ В ВОДНЫЙ БАСЕЙН**

(տոննա) (tons)	2013	2014	2015	2016	2017	(тонна)
Ընդամենը արտանետվել են վնասակար նյութեր Total emission of pollutants	373.4256	371.8936	376.6086	374.833	380.07	Всего выброшено вредных веществ
դրանցից՝ of which :						из них:
կախված նյութեր suspension	126.6314	125.0994	129.8144	128.034	129.833	взвеси
ամոնիակ ammonia	0.4840	0.4840	0.4840	0.4840	0.499	аммиак
սինթետիկ նյութեր synthetic substances	1.5259	1.5259	1.5259	1.530	1.555	синтетические вещества
քլորիդներ chloride	242.580	242.580	242.580	242.580	242.871	хлориды
նավթամթերք mineral oil	0.00032	0.00032	0.00032	0.00032	0.01508	нефтепродукт
սուլֆատներ sulfate	2.16	2.16	2.16	2.16	5.271	сульфаты
թթվածնի կենսապահանջ ԹՎՊ biochemical requirement for oxyden,BOD	0.044	0.044	0.044	0.044	0.022	биохимическая потребность в кислороде, ВПК

125. ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ՋՐԻ ԶԱՆԱԿՆ ԸՍՏ ՋՐՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ
QUANTITY OF THE USED WATER BY TYPES OF WATER USE
КОЛИЧЕСТВО ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ВОДЫ ПО ВИДАМ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВОДЫ

(հազ. մ³)
(thsd. m³)

(тыс. м³)

	2013	2014	2015	2016	2017	
Ընդամենը օգտագործված ջրի քանակը Total quantity of used water	16075.0	19574.4	4313.2	7459.5	8982.2	Всего использовано воды
որանցից՝ of which:						из них:
մակերևութային ջուր surface water	1537.5	18213.5	2646.7	4726.2	5961.8	поверхностная вода
ստորերկրյա ջուր underground water	537.5	1360.9	1666.5	2733.3	3020.4	подземная вода

126. ԿԵՆՍԱՊԱՇԱՐՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԾԱՂԱԼՆԵՐԸ
VOLUMES OF USE OF BIORESOURCES
ОБЪЕМЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ БИОРЕСУРСОВ

(մ³)
(m³)

(м³)

	2013	2014	2015	2016	2017	
Ընդամենը օգտագործվել է Total used	78741.1	116099.8	113514.0	107187.7	151861.3	Всего использовано
որանցից՝ of which :						из них:
վառելիափայտ firewood	72998.1	106942.5	108431.5	99362.7	137635.8	дрова
գործափայտ construction timber	5743.0	9157.3	5082.5	7825.0	14225.5	строительная древесина

127. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ԲՆՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՎՃԱՐՆԵՐԸ
PAYMENTS FOR ENVIRONMENT PROTECTION AND USE OF NATURAL RESOURCES
ПЛАТА НА ОХРАНУ ПРИРОДЫ И ЗА ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЕ

(հազ. դրամ)
(thsd. drams)

(тыс драмов)

	2013	2014	2015	2016	2017	
Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարները Payments for environment protection, and use of natural resources	92347.86	462884.3	440197.2	497793.7	1122829.3	Плата за природопользование и на охрану природы
բնապահպանական environment protection	8766.46	10519.51	31926.27	37563.2	46945.1	на охрану природы
որից՝ ըստ ուղղությունների of which by directions:						из них по направлениям:
անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտային արտանետումների դիմաց for air polluting	1958.83	1979.22	2932.86	3279.9	2925.2	за атмосферные выбросы от стационарных источников

Բնական պաշարներ և շրջակա միջավայր-Natural resources and environment-Природные ресурсы и окружающая среда

	2013	2014	2015	2016	2017	
emissions from stationary sources						
աղտոտիչ նյութերը ջրային օբյեկտներ թափելու դիմաց for harmful substances discharge in to water bodies	748.72	740.60	764.9	777.9	867.5	за сброс загрязняющих веществ в водоемы
թափոնների տեղադրման դիմաց for waste location	6058.91	7799.69	28228.51	33505.4	43152.4	за размещение отходов
բնօգտագործման use of natural resources	83581.4	452364.8	408270.9	460230.5	1075884.2	за природопользование
որից ըստ ուղղությունների. of which by directions:						из них по направлениям:
բնական պաշարների օգտագործման դիմաց for use of natural resources	30997.4	388358.9	347557.8	458943.4	1012477.4	за использование природных ресурсов
կենսապաշարների օգտագործման դիմաց for use of life stochs	52584.0	64005.9	60713.1	1287.1	63406.8	за использование биоресурсов